

Művészettörténet fotós
csoport
16-20. tétel

16. tétel

- **A századforduló művészete: szimbolizmus és szecesszió. Mutassa be az szimbolizmus irányzatát! Feleletében térjen ki a szecesszió „összművészeti” mozgalmára, ismertesse a szecesszió legfontosabb európai központjainak művészetét, kiemelkedő alkotóit! Sorolja fel és jellemezze a magyarországi szecesszió jelentős alkotóit! Mutassa be Csontváry Kosztká Tivadar művészetét!**
- **Szecesszió általános jellemzői: A szecesszió részben egymástól függetlenül, részben egymást inspirálva csaknem egy időben alakult ki számos országban. Első önálló stílusa Angliában született meg. A szecesszió vágya a homogén stílus megteremtése volt.**
- **A szecesszió építészetének újítása: Az építész a természethez és a nép hagyományos művészetéhez fordul. Az üveg, a kerámia, a vas, a vasbeton tulajdonságainak megfelelő formákat keres. Szabadabb téralakítást biztosító új szerkezeti megoldások.**

Anglia:

Charles Rennie Mackintosh:
glasgow-i Szépművészeti Iskola
mindenütt jól áttekinthető
geometriai rend uralkodik. A
mértani formák szabályosságát
oldja néhány finoman meghajlított
vonal vagy valamilyen gondosan
mérlegelt aszimmetria.

- Auguste Perret nevéhez fűződik –a vasbetonnak első építészeti alkalmazása

Franciaország: Hector Guimard, a jellegzetes párizsi metróállomások építője.

- **Lechner Ödön: Budapesti Iparművészeti Múzeum**

Postatakarékpénztár épület

- Festészet: ívelt vonalak, egyéni ötletek, különleges megoldások, stilizált növényi motívumok (virágok, indák, levelek), finoman kidolgozott apró részletek, mozaikszerű felületek, bizarr túlzások a díszítésben, erotikus témák.
Nagy szerepet játszott a szecesszió Németországban és különösen Ausztriában.

Cseh [plakátművész](#), [grafikus](#), [illusztrátor](#), [festő](#) és nagy sorozatú nyomtatott grafikai művek alkotója, aki a [szecesszió](#) egyik kiemelkedő képviselőjének számít.
A párizsi [Julian Akadémián](#), majd a [Colarossi Akadémián](#) tanult.
Sikeres művész lett, az 1900-as párizsi világkiállításon a dekorációs műfaj szinte minden területén lenyűgözte közönségét.
1901-ben Muchát a [Francia Becsületrend](#) lovagjává ütötték.

- **Az osztrák festészetnek kimagasló értékű szecessziós mestere - Gustav Klimt. Az arany és ezüst színeket előszeretettel felhasználó, mozaik hatású festőstílusa a szecesszió egyszerre geometrikus és növényien stilizáló piktúrájának az egyik legizgalmasabb fejezete. Allegorikus, dekoratív faliképeket is festett. Klimt hangsúlyosan erotikus festményeiben találta meg a képi kifejezését.**

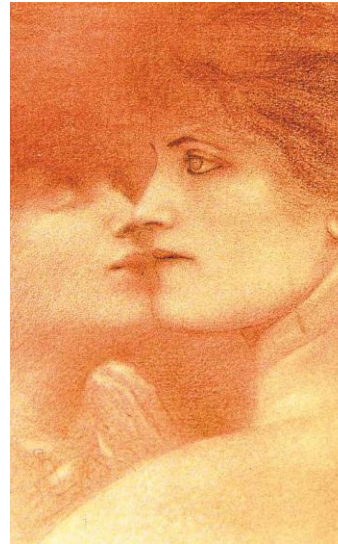

Akitől festészetet tanult. Makart Tavasz

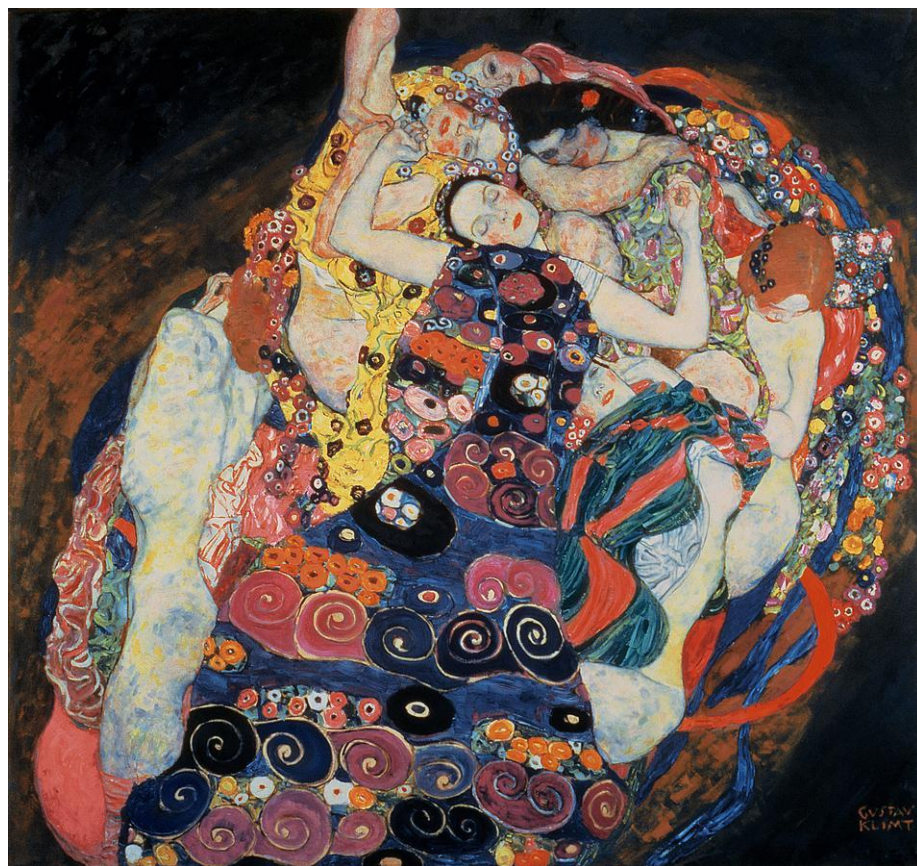

Millais A halott Ophelia

Akiket elődeinek tekintett

Knoph

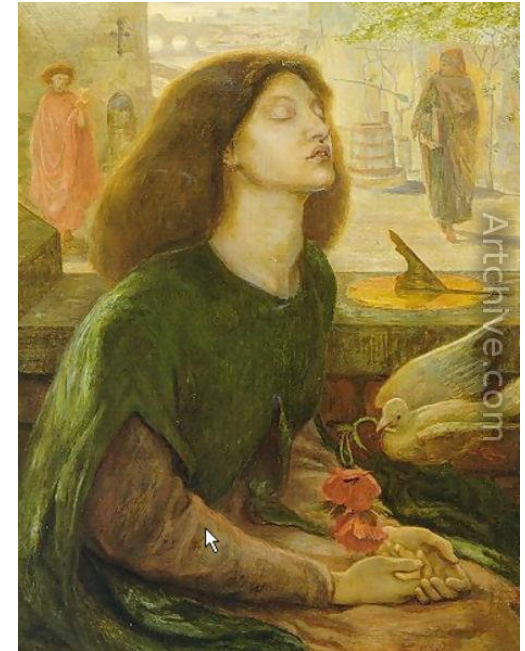
A táncos.

A szűz

- **A szimbolizmus angol előfutárai, a preraffaeliták**

Burne – Jones Psyche esküvője

Dante Gabriel Rossetti: Beata Beatrix

(Dante Alighieri reménytelen szerelme volt. Kilenc éves korában találkozott a nyolc éves Beatrice-vel, a következő találkozásukig 9 év telt el. Máshoz adták nőül, 24 éves korában meghalt.) A révületben lévő Beatricxt láthatjuk a mennyországban, amint egy madár, a halál hírnöke az ölébe repül, és a fehér mák virágát ejti az asszony szorongó kezébe. Hogy nem egyszerűen Beatrix történetéről van szó Rossetti feldolgozásában, azt a mákvirág sejteti a nézővel. Ha ehhez még azt tesszük hozzá, hogy a képen Elizabeth Siddal (1829-1862), Rossetti felesége látható, aki a festmény készítésekor már nem élt – tehát nem ülhetett a képhez modellként, – így már bizonyossá válik számunkra, hogy Beatrix története valójában Elizabeth története. A kép egy tizenkilencedik században élt gyönyörű és tehetséges nő különös sorsának állít emléket.

- **A szimbolizmus művészeti irányzat, a 19. század második felében jelent meg, őshazája Franciaország. A szimbolizmus a valóságábrázolásra törekvő naturalizmus ellentéte. A művészek célja: Kimondani a kimondhatatlant, a tapasztalható világ mögötti valóságot megjeleníteni, tudatalattiban rejlő érzéseket, szorongásokat ábrázolni. Témáik: elvont fogalmak, érzések, álmok képi megjelenítése, egzotikum, halál, erotika.**
- **Festészetükben a létezés titkaira helyezték a hangsúlyt, egy adott látványt leegyszerűsítettek, mert a megmaradt kép formáiból a leglényegesebb, legjellemzőbb tulajdonságai kerültek előtérbe.**
- A szimbolizmus nem csupán a témaválasztásban mutatkozott meg, hanem a színfelfogásban is és Csontváry a színek szimbolikus értelmét kereste. Nemcsak a színnel, de a formával is kifejezte gondolatait és érzelmeit a festészet nyelvén. Munch.

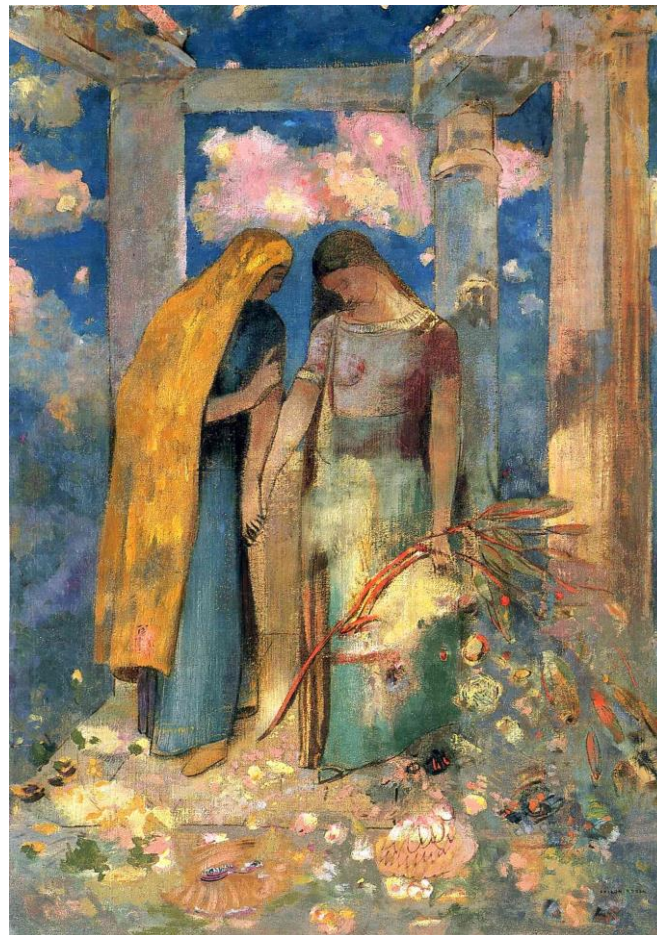
Böcklin Tavaszi est

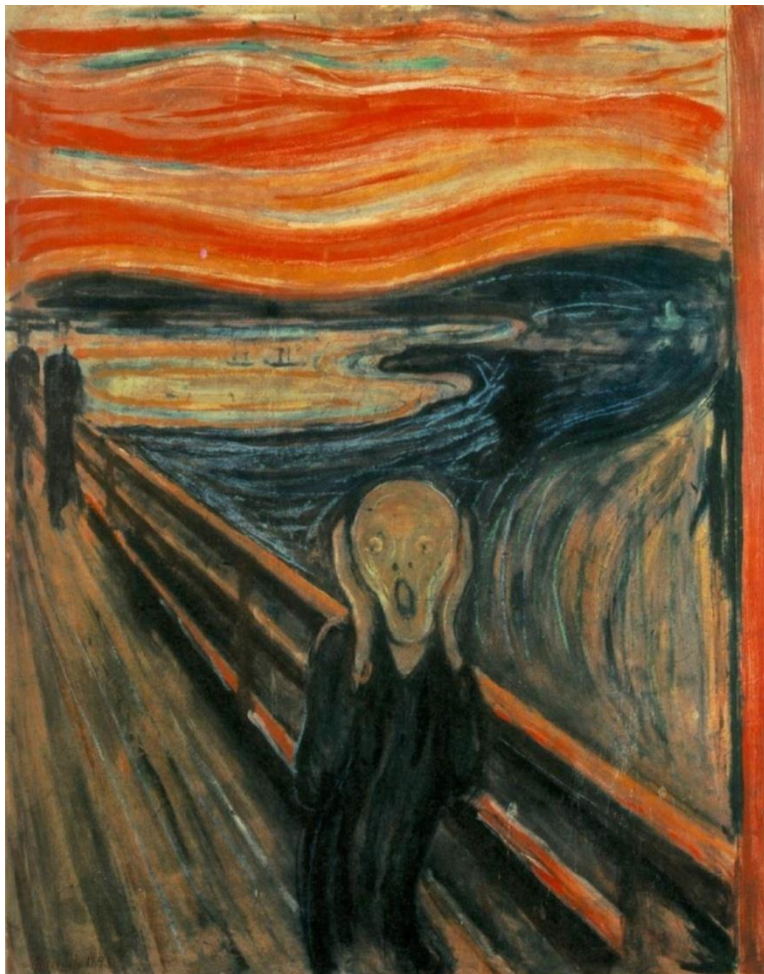
Holtak szigete

- Carriere: Két nő

Odilon Redon: Misztikus beszélgetés

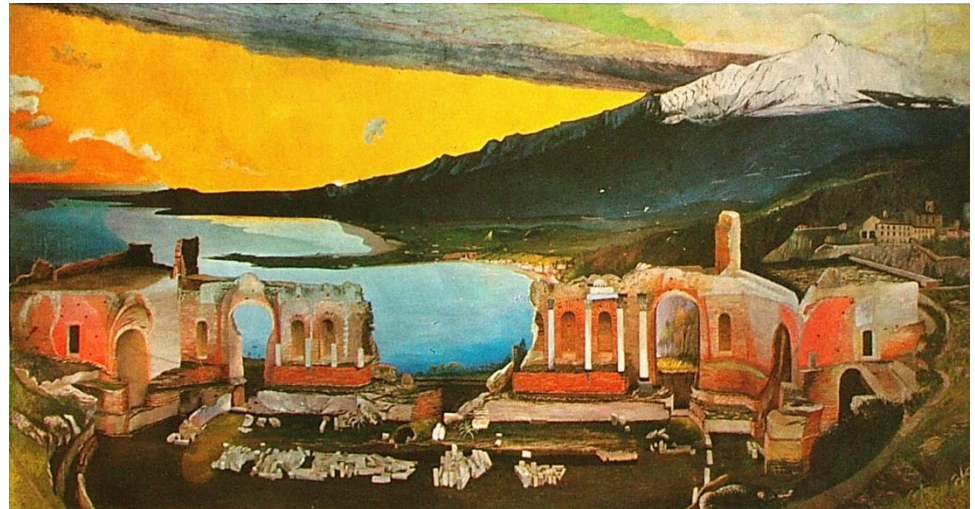

- Munch: A sikoly

A vámpír

- **Csontváry Kosztká Tivadar: Eredetileg gyógyszerésznek tanult, de tehetséget érezve otthagyta állását. Csak 41 éves korától tanult rendszeresen festeni. Utazásokat is tett, jelentősebb képeit Keleten festette. Mintegy száz nagyobb művet alkotott. Míg külföldi kiállításairól a legnagyobb kritikusok elismerően nyilatkoztak, itthon nemigen ismerték el. Ehhez külön életvitele, és – élete vége felé egyre kifejezettebb – látnoki-prófétai allűrjei is hozzájárultak, melyeket a képeit elemzők közül többen pszichopatológiásnak tartanak.**

Süvöltőt leterítő ölyv

A taorminai görög színház romjai

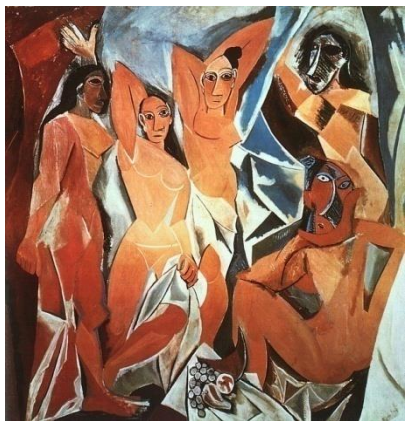
• Gulácsy Lajos

Paolo és Francesca

Régi kert

- 17. tétel

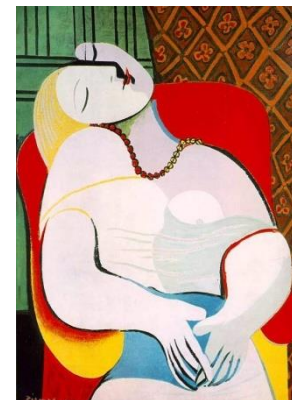
- **A. Beszéljen a XX. század első felében jelentkező klasszikus avantgárd művészetről! Mutassa be az 1905 és 1914 közötti időszak mozgalmait, művészcsoportjait: fauvizmus, kubizmus, futurizmus, expresszionizmus, neoplaszticizmus, *pittura metafisica*! Feleletében térjen ki a magyar Nyolcak és aktivisták tevékenységére!**
- A 20. század első felében nagyarányú művészeti forradalom bontakozott ki, melynek kezdeményezői és megvalósítói az ún. avantgárd mozgalmak voltak. Ezek a mozgalmak szakítottak a hagyományos művészettel, a megszokott értékekkel, formákkal, és a művészi kifejezés új és korszerű formáit és lehetőségeit akarták felkutatni.
- Az avantgárd áramlatoknak két fő vonalát szokták megkülönböztetni. Az egyikre inkább a formabontás, a másira pedig a formaépítés jellemző. A formabontó irányzatok azonban - a dadaizmus kivételével - a rombolással egyidejűleg egy új művészeti nyelv kialakítását is célul tűzték ki. Valamennyi irányzat arra törekedett, hogy egy alapelvet állítson szemléletének középpontjába, és erre az alapra építse fel a világejtelenzésnek azt a kísérletét, amely aztán a művészi formát is meghatározza.
- **Kubizmus: Az irányzat kezdeményezői Picasso, Fernand Léger és Juan Gris. A látvány illúziójának felkeltésénél fontosabbnak tartották a képalkotó művész építő munkáját, és a képépítés módját gyökeresen átalakították.**
- A kubisták a tárgyakat egyidejűleg több nézőpontból, széttörve, a síkra kiterítve ábrázolták, tehát nem úgy, ahogy látjuk őket, hanem úgy, ahogy tudatunkban léteznek.

Az első kubista kép Picasso: Avignoni kisasszonyok

Analitikus kubista kép. Braque

Szintetikus kubista kép Picasso

Juan Gris - Violin And Checkerboard

Fernand Leger les constructeurs à l'alcôve

Fauvizmus,

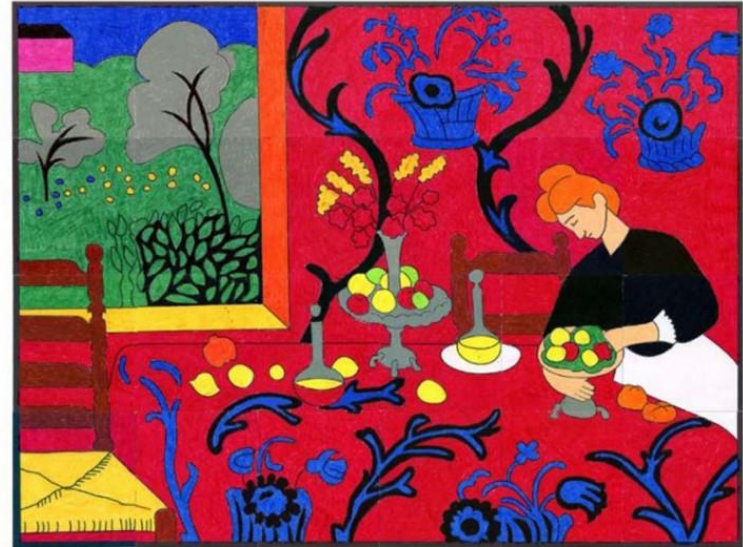
- **Fauvizmus: (vadak)** A lekicsinylő elnevezés a színek szabad kezelésére, harsogó, vad színek, a határozott kontúrral elkülönített, dekoratív síkfelületekre utal. Elutasították a látszatábrázolást, nem alkalmazták a perspektívát, nem használták fény-árnyék hatásokat.
- .
- Egy kritikus „vadak”-ként aposztrofálta annak a modern festészeti irányzatnak a képviselőit, amely már korábban is sejtetni engedte létét, de csak az Salon d'Automne-on jelent meg egységesnek mondható művészeti arculattal. Állítólag előzőleg már a kiállításon így kiáltott fel Vauxcelles egy a 7-es teremben kiállított, korai olasz reneszánsz szellemben készült szobor láttán: „Nicsak, Donatello a vadak között!” E megjegyzés nyomán terjedt el a festőcsoport nevéként a Fauves, az általuk képviselt irányzat leírására pedig a fauvizmus.

André Derain, 'Charing Cross Bridge, London',
1906,

Maurice-de-Vlaminck-Maisons-à-Chatou-1905

Matisse Vörös szoba

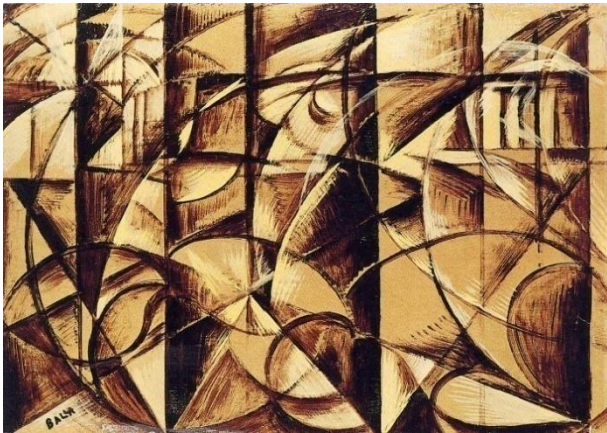
[Albert Marquet](#) The Port, Le Havre, 1906

Henri-Manguin- Nude-under-the-Trees-Jeanne-1905

Futurizmus

- A futuristák a technikai civilizáció művészei voltak. Esztétikai elveiket is a technika világából merítették, az erő és a sebesség, a mechanikus ritmusok tanulmányozásából. Így látták, hogy az élet lényege a mozgás, korunk jellegzetes élménye a dinamika. A művész feladata ennek a dinamizmusnak a kifejezése. A futurista festők a mozgások egymást követő fázisainak egyidejű megjelenítésével a kubista kompozícióba a dinamizmus elvét akarták bevezetni.

Balla Kerékpárok és autók

Balla: Pórázon vezetett kutya

Giacometti
Construction_of_Noise_and_Speed,(1914-1915)

- **Expresszionizmus**

- Németországban bontakozott ki. A művészek a társadalom alsó szintjén lévő környezetben éltek, művészetüket az ember iránti vonzalom jellemezte. Az expresszionizmusnak két válfaját különböztetjük meg: a mindig tragikus egyedre s a folyton harcban álló társadalmi emberre koncentrált.

- A képzőművészetben felszabadítja a formákat és a színeket a természetelvűség hagyományai alól, és a kifejezés szolgálatába állítja. Lelki állapotokat fejeznek ki.

- **Előzményei**

Munch: The Dance of Life, 1899-1900

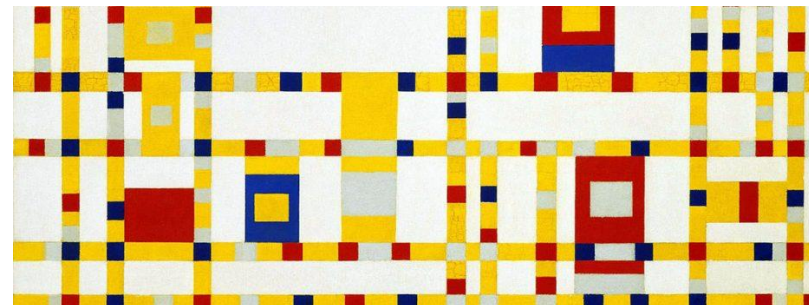
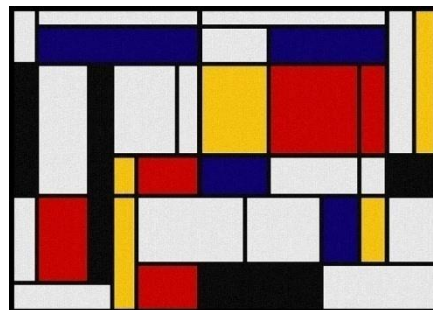
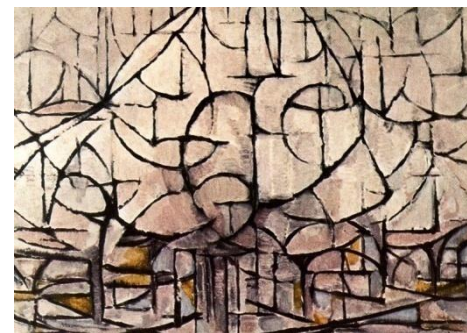
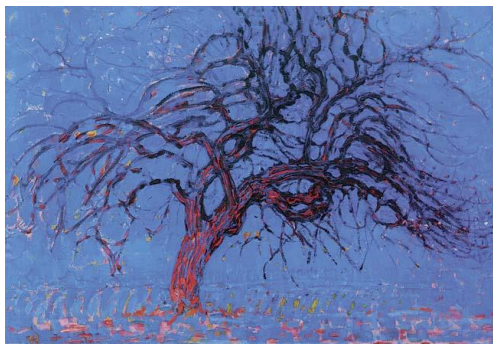

James Ensor: Maszkok

Emil Nolde Im Sommerwind

- **Neoplaszticizmus (Tárgyi nonfiguratív)**
- Geometrizáló absztrakt képzőművészeti mozgalom, amely századunk tízes éveinek végén indult meg, s voltaképpen az alkalmazott művészet körébe sorolható alkotásaival döntő befolyással volt a modern építészetre, formatervezésre, díszítőművészetre. A neoplaszticizmus a [geometrikus absztrakció](#) egyik legjelentősebb ága. [Piet Mondrian](#) a kubizmusból fejlesztette ki, és ő nevezte el, de már [1913](#)-ban jelen volt. Mivel a világ tarkaságában egységet keresett, ezt odáig fejlesztette, hogy művészetében végül szembeállította a dinamikus és statikus erőket. A sík felület, a vízszintes és függőleges [vonalak](#), a [fehér](#), a [fekete](#) és a [vörös](#), a [kék](#) és a [sárga](#) kontrasztjára alapozta. Ezekben az elemekben szeretné megtalálni mindenki számára a közös nyelvet. Művészeti eljárása nélkülöz minden egyéni kifejezést, olyan szépséget kutat, ami nem az egyéni tudatot fejezné ki. Minden egyedi formában a zűrzavart látja.

Absztrakt expresszionizmus (Expresszív absztrakt)

Kandinszkij Leave a Reply

Az absztrakt expresszionizmus kifejezés latin eredetű. az *abstrahere* (elvonni) szóból és az *expressio* kifejezésből származik. A kifejezést először [Alfred Barr](#) használta [1929](#)-ben [Kandinszkij](#) „improvizációinak” szellemére, munkásságára vonatkoztatva,

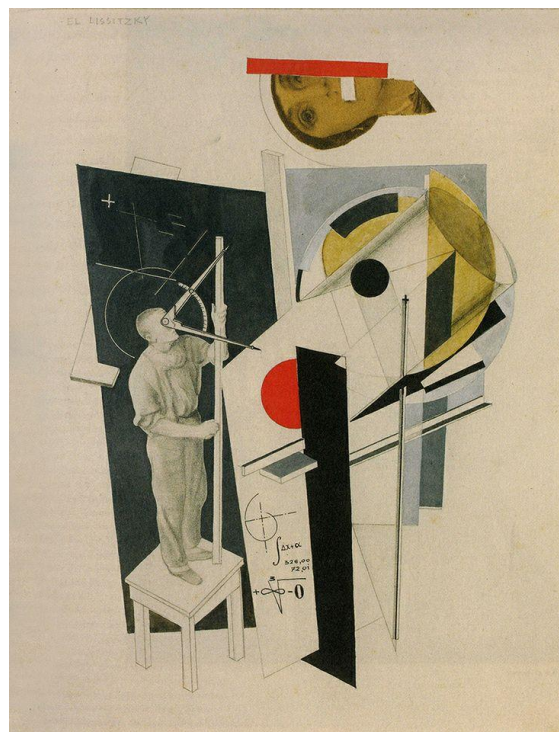
Franz Marc Küzdő formák

Kuizs Lilla

- **Konstruktivizmus (Konstruktív absztrakt)**

A **konstruktivizmus** az orosz művészetben 1912-ben jelentkező absztrakt irányzat, amely különböző anyagok (fa, üveg, vas, cement stb.) alkalmazásával a tömegek és formák viszonyát jeleníti meg, a geometrikus formákat helyezi előtérbe. Az orosz Vlagyimir Tatlin, Naum Gabo, Antoine Pevsner, az 1920-as *Realista Manifesztum* szerzői, és Kazimir Malevics indította el. Konstruktivista művészek azok, akik a tárgyak ábrázolásában erőteljesen hangsúlyozzák a szerkezeti összetevőket, a tereket és a síkokat. Funkcionalizmus jellemzi, a modern ipari formatervezés kezdeményezője.

Liszickij: Tatlin épít

Malevics

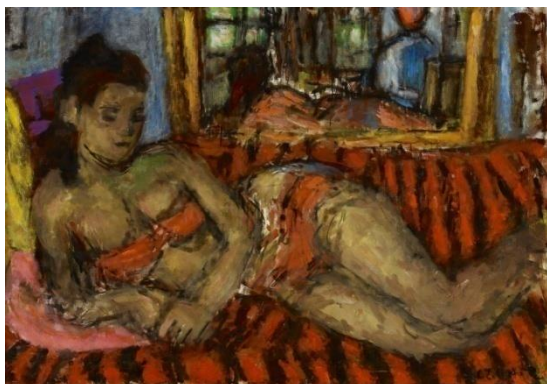
- **Pittura metafisica: (metafizikai festészet)** A futurista művészet ellenreakciójaként jött létre. Az erőteljes dinamizmussal szemben a metafizikus festészet műveinek időtlensége,, mozdulatlansága az antik ideálok, a matematika örök érvényű törvényeit idézte és egyesítette az álmokkal, a misztikus, szimbolikus képzetekkel. Képviselői azt vallották, hogy fel kell fedni a tárgyak rejtett nyelvét, az álmok, a tudatalatti világát, a dolgokban rejlő mágiát.

G. De Chirico, Piazza d'Italia, 1961

Giorgio de Chirico Művészetében minden előzmény nélkül, hirtelen jelentek meg azok a vonások, amelyek később a „metafizikus festészet” nevet kapta. Első ilyen képei például *A jóslat rejtélye*, *Egy őszi este rejtélye*, mind 1910-ből. Képein gondosan rendezte el az elemeket, éles kontúrokat használt, festményei időtlen, mozdulatlan, de feszültséget közvetítő hatást mutatnak

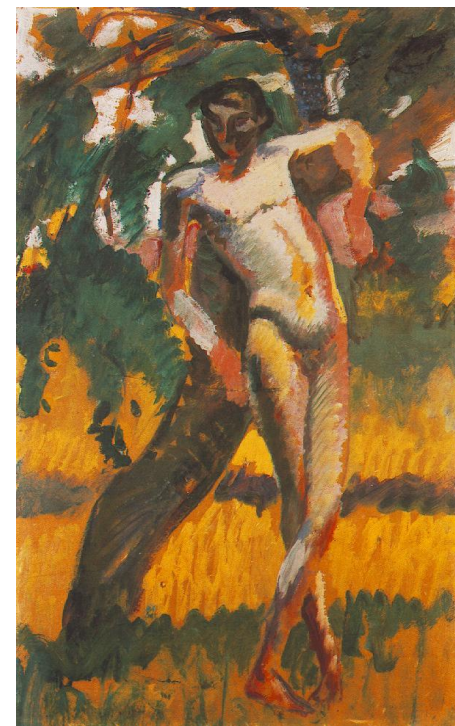
- **Nyolcak művészcsoporthoz:** A 20. század első modern elveit valló művészcsoporthoz volt Magyarországon Tagjai elsősorban a francia modern művészettől inspirálva teremtették meg önálló festői stílusukat. Elsőként állt a közönség elé egy olyan fiatal művészcsoporthoz, melynek munkássága szervesen illeszkedett a legmodernebb nemzetközi irányzatokba. [Berény Róbert](#), [Czigány Dezső](#), [Czóbel Béla](#), [Kernstock Károly](#), [Márffy Ödön](#), [Orbán Dezső](#), [Pór Bertalan](#), [Tihanyi Lajos](#) festők. Vendégképpen csatlakozott hozzájuk két szobrász, [Fémes Beck Vilmos](#) és [Vedres Márk](#), valamint [Lesznai Anna](#) író, grafikus és iparművész.

Czóbel Béla: Vénusz

Czigány Dezső :Önarckép Tihanyi Lajos: Bölöni György

Kernstock Károly

- **Aktivisták: A 20. század második avantgárd csoportja, a magyar aktivisták köre. Az eleinte kizárólag irodalmi és politikai törekvéseket képviselő csoport több haladó képzőművészeti irányzatot magában foglaló egységes művészeti és világnézeti mozgalommá alakult.**

Uitz Béla. Ülő nő

Nemes Lampért József: Tabán

Bortnyik Sándor: Vörös mozdony

Vasmunkásként [angyalföldi](#) gyárakban dolgozott. Részt vett a szakszervezetek politikai harcaiban. [1909](#)-ben gyalog, pénz nélkül [Párizsba](#) ment. A műveltség- és helyesírásbeli hiányosságok ellenére szívósan küzdött a megjelenésért. Első verse [1908](#)-ban látott napvilágot, első novelláskötete pedig [1912](#)-ben (*Életsiratás*). [1915](#)-ben elindította első folyóiratát, [A Tett](#) címmel, melyet egy év múltán háborúellenessége miatt betiltottak. Újságjait minden rendszer betiltotta. Csak [1956](#)-tól térhetett vissza a művészeti életbe, az [írószövetség](#) közgyűlésén beválasztották az elnökségbe. [1957](#) után íróként a ["túrt"](#), képzőművészként gyakorlatilag a ["tiltott"](#) kategóriába tartozott,

18. tétel

- I. világháború hatásai, következményei a művészetben: a dadaizmus. A két világháború között színre lépő szürrealizmus. Konkrét művek elemzésével mutassa be a két mozgalom legjelentősebb központjait, hitvallását, művészeit!
- Dadaizmus: Nem művészeti irányzat, hanem lélekállapot. A hagyományos esztétikai normák radikális szétzúzását követelte. A művészek ironikus-szatirikus eszközökkel kívánták átalakítani a társadalmi együttélés szabályait. A művészeknek szabadságában áll, hogy bármit ábrázoljon, vagy akár semmit, s ezt bármilyen eszközökkel tegye. Központja Svájc. Szobrászatban: hulladékszobrok.

Man Ray: ajándék

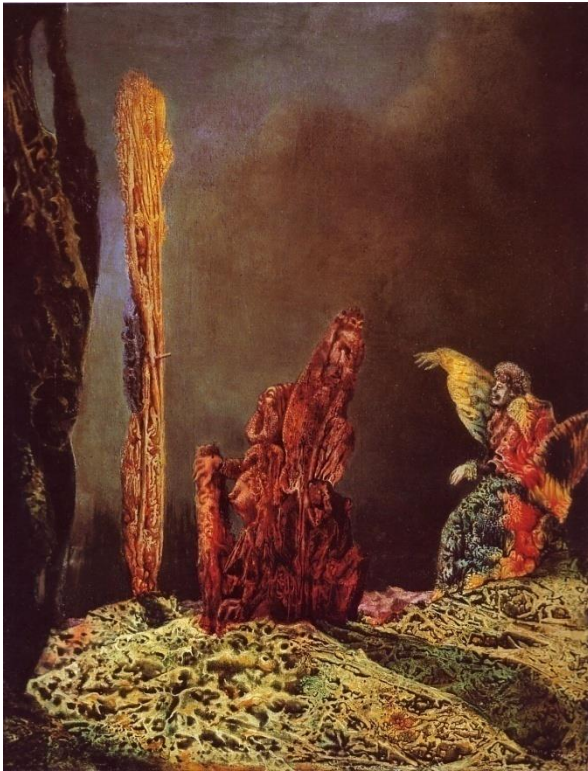
Talált tárgy

Hausmann: A mechanikus fej

• A Szürrealizmus

- **Max Ernst: Képeinek hatása leginkább az össze nem illő elemek bizarrul ötletes összekapcsolásában, újszerű asszociációs sorok beindításában áll. A Dada folytatása. Szervedélyesen kereste azokat a módszereket, amelyek segítségével az ember újra megtalálhatja a közvetlen életet, az ártatlanságot, a szabadságot.**
- **Lényege: menekülés az I. világháborút követő politikai-gazdasági káoszról. Tiltakozás a valós világ embertelensége, kegyetlensége ellen. Elvonulás a fantáziába, az álmokba és emlékekbe. A szépség mint esztétikai kategória szerintük már nem létezik. Helyette használt kategóriák: félelmetes, nyomasztó, groteszk, bizarr, fekete humor.**

Öreg ember és virágok

Mária elfenekeli a kis Jézust

Egy lap a jócselekedet hetéből

- **Hans Arp:** az elsők között hadakozott az ábrázolással való teljes szakításért. Nem előre meghatározott szabályok alapján komponálta képeit, sőt jórészt el is vetette a tudatos kompozíciót.

- Marc Chagall: Otthoni élményeit, a kis galíciai zsidó falut, rokonait, gyermekkori élményeit festi misztikus révületben, gyakran álomszerű, költői víziókban. (P.: Én és a falu)

Kecske napernyővel

Madonna szánkóval

- **Salvador Dalí: Spanyol festő a szürrealizmus legismertebb képviselője. Freud és a pszichoanalízis felfedezéseit felhasználva rémálmokat, hallucinációkat, hatásadás kompozíciókat jelenített meg, virtuóz ecsetkezeléssel. Az álmok és a tudatalatti világot mutatta be. A hagyományos perspektíva segítségével fordított világba csalogatja, majd abszurd vagy rejtélyes látvánnyal szembesítik a nézőt.**

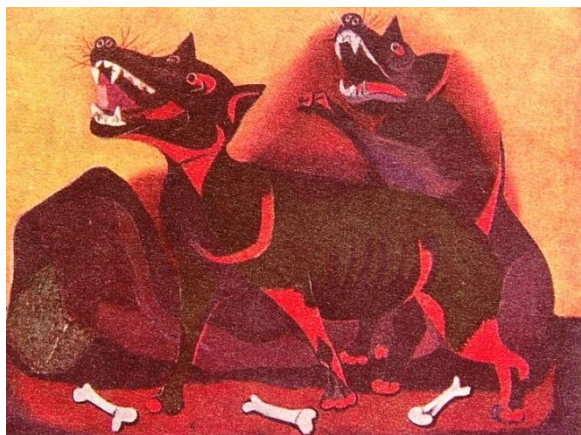

A háború előérzete

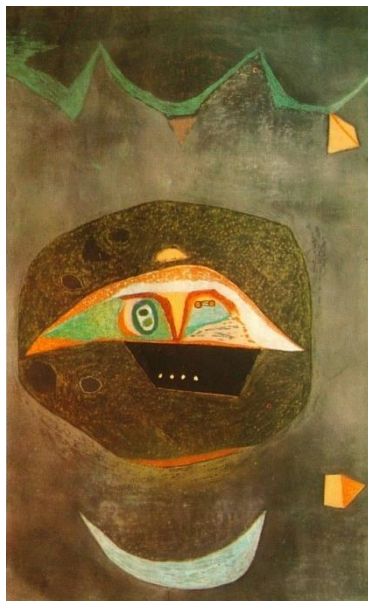

Purgatórium

- Egyéb szürrealisták

Tamayo: Állatok

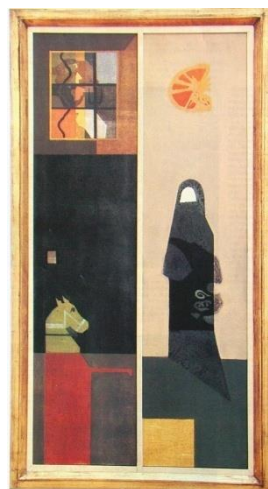
Vajda Lajos Maszk Holddal

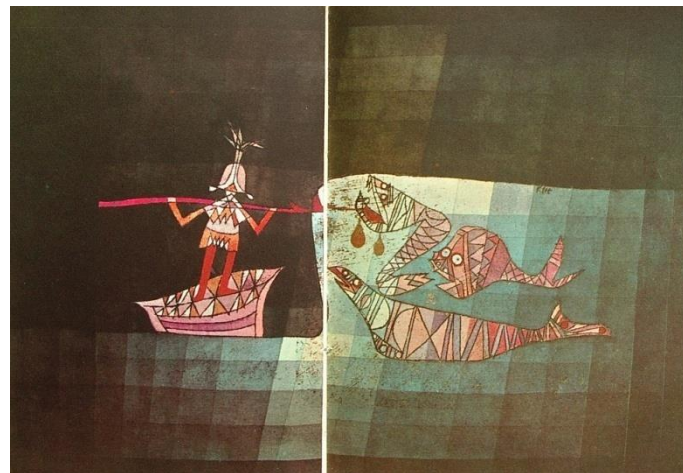
Eileen Forrester Agar

Ország Lili

Bálint Endre

Klee: Szindbád a tengerész

19. tétel

- **A XX. század építésze. Mutassa be a Bauhaus történetét! Jelentős építészeti alkotások bemutatásával elemezze F. L. Wright és Le Corbusier művészetét!**
- **Bauhaus: A 20. század első felének legjelentősebb művészeti intézménye, a konstruktív törekvések központja és gyűjtőhelye, amely a nevelési módszerek és az alkotó művészet megújítása révén vált kiemelkedő szerepűvé. Alapítója (1919), Walter Gropius szerint felelet arra a kérdésre, milyen képzettségre van szüksége egy művésznek ahhoz, hogy el tudja foglalni helyét a (gép) ipari társadalomban. A művészet és ipar, a művészet és technika közötti szakadékot kívánta áthidalni. Az iskola híre, hatása gyorsan terjedt, már 1922-ben vezérszerepe volt az európai konstruktív irányzatok között.**
- Alkotásaik jellemzője a szerkesztettség, tárgyilagosság és célszerűség. Építészetük a társadalmi igények kielégítésére törekedett.
- **Építészet: Kortárs és modern. A stílusra jellemzőek a fehér és natúr árnyalatok, a légiesség megjelenítése. A minden díszítést kerülő Bauhaus bátran ötvözi a különböző anyagokat, gyakran használ fém, kő, téglát, parafa és fa elemeket. Az óriási méretű üvegfelületek és ablakok sem ritkák, a sík felületek és a lapos tető pedig szinte alapkövetelménynek számít.**
- A Bauhaus nagy hangsúlyt fektet a precizitásra, a funkcióra és a mérnöki munkára mind a formánál mind a felhasznált anyagoknál.

Organikus építészet

Az építészet azon irányzata, amelynek programjában az szerepel, hogy az épület „természetesen” nőjön ki abból a helyből, ahová tervezték, alkosson azzal harmonikus, „szerves” egységet mind a felhasznált anyagok, mind az épület mérete, alakja és gondolatisága szempontjából.

Gaudi Sagrada familia.

Kós Károly. Állatkert

Makovecz Imre. Makói hagymaház.

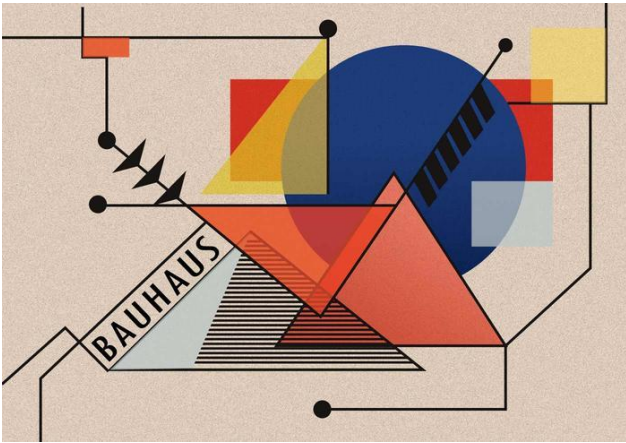

A Bauhaus épülete

Walter és Ise Frank Gropius ház, 68 Baker Bridge Road, Lincoln 1938 az első ház az USAban

Bauhaus grafika

Bauhaus szék

Borbíró Virgil Kelenföldi Erőmű
Bauhaus-stílusú üveglépcsőháza

Borbíró Virgil tervezte villa
Budapesten

F. L. Wright: Egyike a 20. század első felének legkiemelkedőbb építészeinek. Wright építészete a szerves építészet (organikus építészet) nevet kapta, amely az épületek és az azt körülvevő természetes környezet messzemenő harmonizációjára való törekvést jelenti.

Hosszú, alacsony épületeket kis lejtésű tetővel, világos kontúrokkal, zömök kéményekkel, túlnyúló tetőrészekkel és teraszokkal, közönséges, illetve természetes anyagok felhasználásával tervezte.

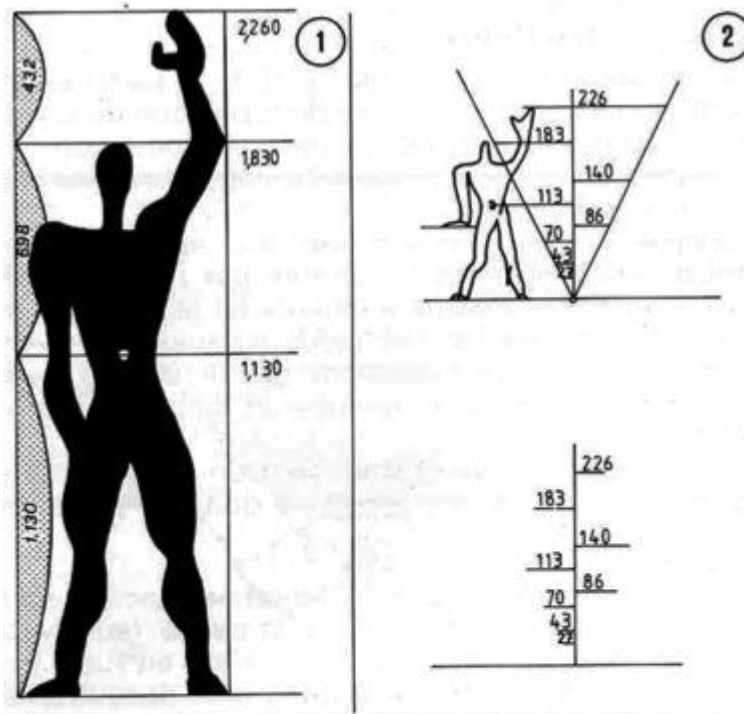

Guggenheim múzeum 1959

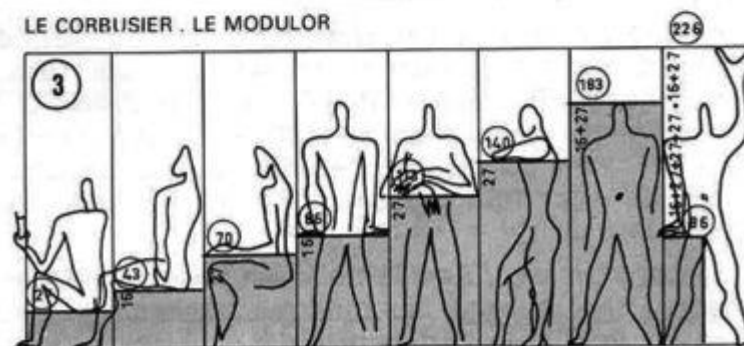

Kaufman ház

- **Le Corbusier: Autodidakta francia építész, teoretikus; a 20 század egyik legnagyobb hatású építőművészeti személyisége, a francia építészet nagy alakja.**
- Munkái: A Marseille-i nagy lakóegység (Unité d'Habitation, 1947-1952) 12 emeletes, vékony lábakon álló épület. Közepén helyezkednek el a kiszolgálóegységek, üzletek, posta, étterem. A játszótér, úszómedence és sportpálya a tetején kapott helyet.
- **Az új építészet öt pontja:**
- -Az épület lábakra állítása, hogy az ne vegyen el területet a természettől
- -A pillérvázzal biztosítható a tartószerkezettől független szabad alaprajzi alakítás
- -A teherviseléstől mentesült homlokzat szabad alakítása
- -Szalagablakok, melyek növelik a bevilágítás mértékét és nyitnak a külső tér felé
- -Tetőkert kialakítására lehetőséget adó lapostető
- Egyértelműen az alkalmazta az aranymetszést, a Fibonacci számokat és a kétszeres egységet az egységek kidolgozásánál. A Bauhaus Magyarországon

LE CORBUSIER . LE MODULOR

Ronchampi zarándokkápolna (1950-1954)

Villa Savoye (1928), a svájci diákok pavilonja Párizsban (1930)

- **Moholy-Nagy László: A fotogram név tőle származik. A fényirat nevet akarta adni ennek az eljárásnak és így születhetett meg a fotogram név (1922). (1925-ben készült fotogramját ma a világ 10 legdrágább fotográfiája közé sorolják).**
- Születési neve Weisz László, magyar fotográfus, konstruktivista festő, ipari formatervező, a Bauhaus iskola kiemelkedő tanára, a kísérleti filmek egyik magyar úttörője.
- 1937 nyarán Gropius javaslatára felkérték az időközben a tengerentúlra, Chichagoba áttelepült Bauhaus-iskola, új nevén a [New Bauhaus](#) irányítására.
- 1939-ben Moholy-Nagy néhány munkatársával alapította meg a *School of Design* intézetet szintén Chicagóban, amely *Institute of Design* néven 1944-ben főiskolai rangra emelkedett. Az intézménynek egészen két évvel később bekövetkezett haláláig vezetője volt.

Kepes György

1935-től 1937-ig a [fény és árnyék](#) hatásaival ismerkedett, fotogramokat készített. 1937-ben [Chicagóba](#) költözött, ahol Moholy Nagy Tervező Intézetének fény-szín részlegét vezette. 1991-ben adományozta [Eger](#) városának több, mint 200 alkotását. Hagyatékának ez a jelentős része [Egerben](#), a Vitkovics Házban állandó kiállításon látható, s ehhez is kötődnek a városban immár hagyományosan megszervezett nemzetközi fényszimpóziumok.

Ludwig Múzeum

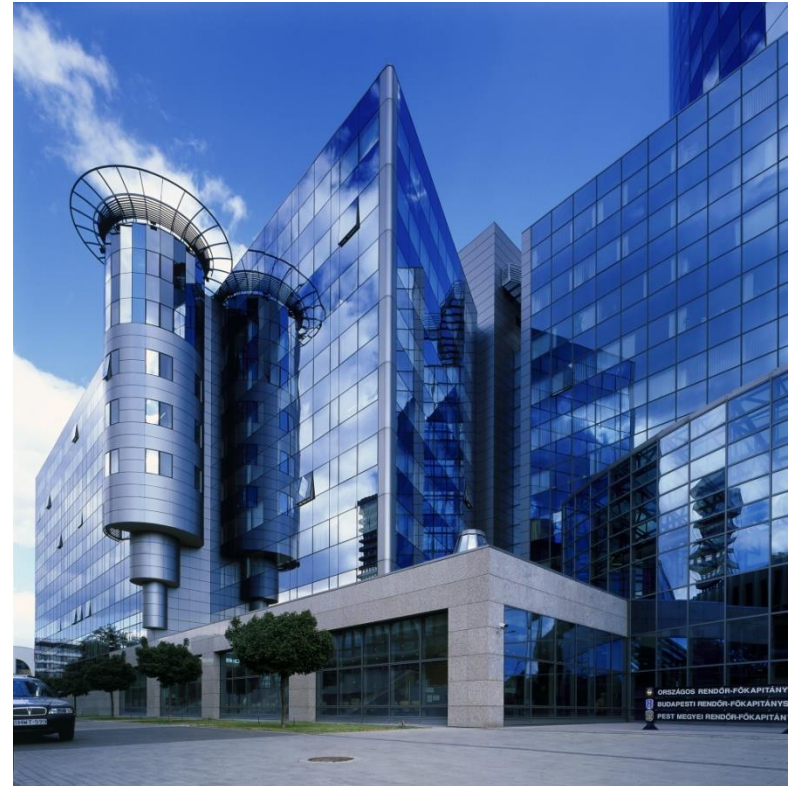

Vitkovics Ház

Magyar építészek a XX. Sz-ban

Makovecz Imre: Siófoki templom

Finta József: BRFK Székház

Álmosdi Árpád

20. tétel

- **Mutassa be a XX. század '60-as éveitől fellépő legjelentősebb művészeti áramlatokat! Kiemelkedő művészek és híres műalkotások elemzésével ismertesse a neodadaizmus és pop-art művészetét! Említse meg a XX. század végének fontosabb mozgalmait (például minimalizmus, hiperrealizmus)!**
- **Neodadaizmus: Több irányzat, illetve műfaj tartozik: a Robert Rauschenberg által művelt "kombinált kép" és az assemblage virágzása, a "szemétművészet", a pop art és párhuzamos jelensége, a Nouveau Réalisme, valamint a Fluxus.**
- **Cél: a művészet és az élet között húzódó határvonalak eltörlésére. Mindannyiuk alapélményei voltak Duchamp ready-made-jei, a szürrealisták talált tárgyai, melyek először emelték be a mindennapi élet tárgyait a művészeti alkotások közé, így kérdőjelezve meg a művészet klasszikus felfogását**

Rauschenberg: Kombinált kép

Kathy Moore, : "Home Builders Association"

- **A Nouveau Réalisme** 1960-ban jött létre Franciaországban. Az új realizmus személyesség mentes új valóság megközelítést tűzött ki célul, alkotói ezt a legkülönfélébb módokon értelmezték: a falról letépett és képként bekeretezett plakátok lehetőségeit felfedező és technikaként, dé/collage néven használó Raymond Hains és Jacques de la Villeglé mellett Arman hasonló tárgyakból felhalmozott ún. akkumulációi, Niki de Saint Phalle (aki maga is amerikai-francia volt) a nőiség kérdését boncolgató alkotásai, Jean Tinguely önmagukat elpusztító kinetikus alkotásai mind ide tartoznak, Daniel Spoerri "csapdaképei" (azaz szokatlan helyzetben mutatott hétköznapi tárgyakból, például vacsoramaradékokból készült assemblage-ai) és a csoport főalakja, Yves Klein munkássága mellett. A sorozatkészítés és a sorozatgyártás problematikájával éppoly elmélyülten foglalkoztak, mint az amerikai pop art képviselői. Kleint misztikus felfogása vezette a kék színhez. Ki is fejlesztett, majd Nemzetközi Klein Kék néven szabadalmaztatott egy bizonyos ultramarin árnyalatú festéket, illetve színt. Ha nem késsel, akkor arannyal, vörössel vagy fehérrel alkotta híres monokrómjait. Az öltönyös-nyakkendőös nézők előtt és a monoton (egyetlen hangból álló) szimfónia aláfestésével zajló előadásában "élő ecsetek", aktmodellek nyomták befestékezett testüket a vászonra.

Jean-Tinguely-Hippopotamus-1991

Yves Klein Az emberek repülni kezdenek

- **Pop art: Ezek az anyagok a mindennapi életben is nagy szerepet játszanak pl. az utca, a lakás tárgyai, plakátok, képregények, zászlók, hirdetések, stb. A pop-art valóságos tárgyakat vesz át változtatás nélkül, újra előállítja a pontos másukat, gyakran eredeti rendeletésüktől eltérő helyen konstrukcióban alkalmazza őket, vagy festői, illetve szobrászi kompozícióba helyezi. (Richard Hamilton "Mitől olyan mások, olyan elragadóak a mai otthonok" (kollázs hirdetési magazinok képeiből))**

- **Andy Warhol: Egyike volt azon amerikai képzőművészeknek, akik központi figurájává váltak a pop-art irányzatnak. Sikeres reklámrajzoló karrierje után Warhol világhírnévre tett szert mint festő és avantgarde filmkészítő.**

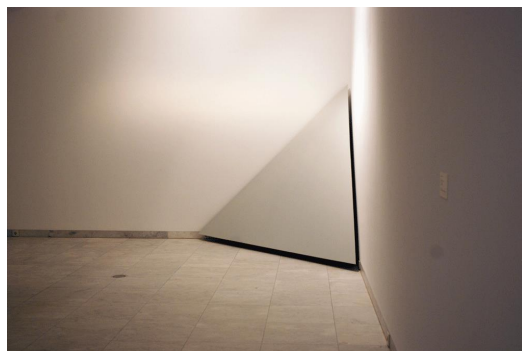
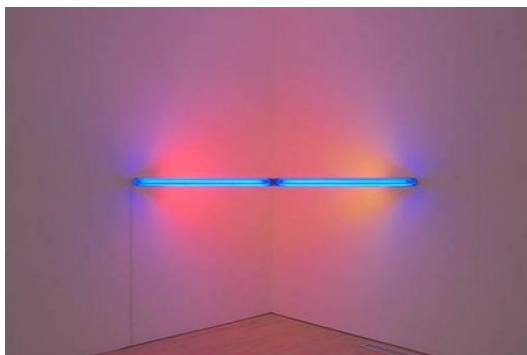
- Roy Lichtenstein: Amerikai festő, pop-art művész. Műveiben a reklámok és képregények stílusát használta fel.

- **Minimalizmus: kiindulópontnak Malevics: Fekete négyzetét vette. Donald Judd a minimalista alkotást a szobrászat és a festészet között helyezte el. →alkotások térbeliek, háromdimenziósak, a mű és a tér viszonyát is kutatják, de valójában közelebb állnak a festészethez a szín fokozott kiemelésével, jelentőségével, a szobrászatban szokatlan iparilag előállított anyagokat használnak. A legfontosabb minimalista alkotók: Donald Judd, Robert Morris, Dan Flavin, Carl André.**

Donald Judd

Dan Flavin

Robert Morris

Carl André

- **Hiperrealizmus: (fotórealizmusnak is nevezik) Célja a valóság objektív, személytelen, hűvös megjelenítése A festő alapanyaga: fénykép vagy színes diapozitív, amit óriási festményé nagyít.**
- Témái: látvány- valóság viszonya, fotólátás objektivitása és a manipulált látás
- **Képviselői:**
- → Richard McLean : lovakat, lóversenyeket fest →Richard Estes: utcarészleteket, ahol látszik a fényreklám és a kirakatüveg-tükörként hatnak →Szobrászok: Duane Hanson, John de Andrea és John Davis →magyarok: Birkás Ákos; Csernus Tibor; Gyémánt László; Kéri Ádám; Kocsis Imre; Méhes László

Richard McLean

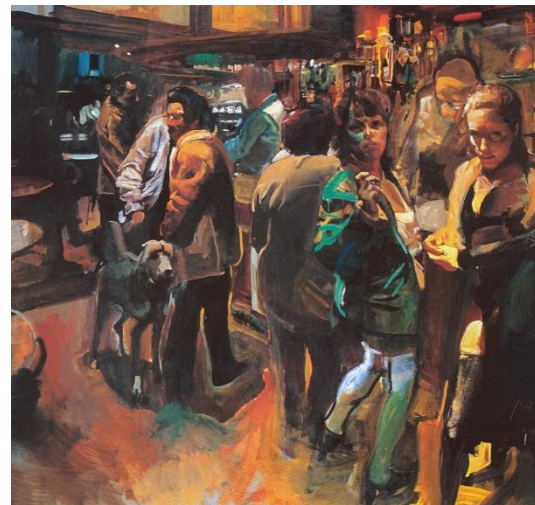
Columbus Avenue at 90th Street (1974) Richard Estes

- Duane Hanson, John de Andrea és John Davis

Birkás Ákos

Gyémánt László

Kéri Ádám

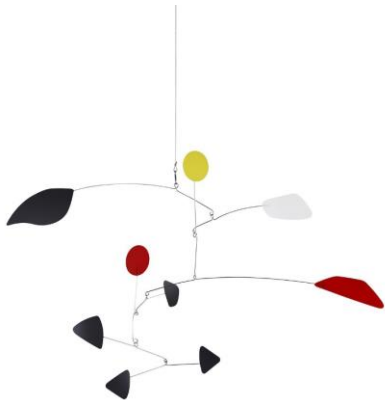
Méhes László

Kocsis Imre

Kinetizmus

Az [Op-arttal](#) rokonságot mutató nemzetközi művészeti áramlat jelölése. Jellemzője a felfokozott mozgásillúzió mechanikusan, [elektronikusan](#) vagy [mágnesesen](#) mozgatott konstrukciók segítségével, amelyeket [zenei](#)-, beszéd- és egyéb hangok vagy [fényeffektusok](#) (is) kísér(het)nek.

Calder

Nicolas Schöffer

Jean Tinguely

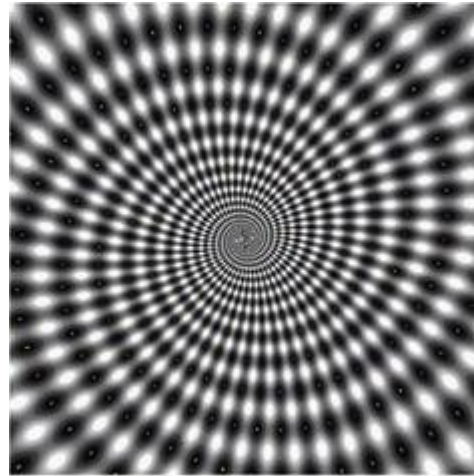

Pol Bury

Op Art

Victor Vasarely

Bridget Riley

Marco Braun

Olyan művészet ez, amelyben az átlagos geometriai és matematikai törvények hatnak, s lehetővé teszik, hogy optikai hatásuk révén a mozgás és a vibrálás érzetét keltsék.

Land art

Richard Smithson

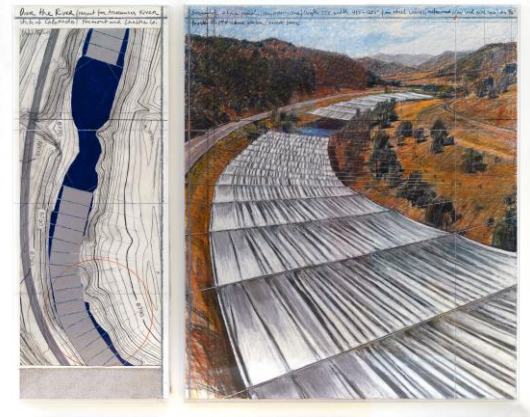

Jim Denevan

A természeti környezet formavilágát és kellékeit (térszínformák, sziklák, kövek, növényzet stb.) monumentális szabadtéri installációk létrehozásához alkalmazó művészeti irányzat.

Dénes Ágnes

Christo

Assemblage

A különféle tárgyak egymáshoz illesztéséből, összerakásából, halmozásából létrehozott háromdimenziós műalkotás, hasonlítható a kollázshoz, de a kollázs kétdimenziós műalkotásától eltérően térbeli kompozíció.

Nam June Paik

Edward Kienholz

Environment

Az emberi környezetnek olyan művészi szándékú átalakítását jelenti, aminek lehetnek szobrászati vonatkozásai, de egyrészt nem feltétlenül, másrészt nem csak a klasszikus szobrászati eljárásokkal.

Az emberi környezet szinte bármilyen természetű, viszont nem gyakorlati és nem haszonelvű térbeli alakítása, plasztikai átrendezése érhető alatta. A földet, a környezetet szobrászata anyagának tekinti, de mélyebb kapcsolatot keres a rendszer, a folyamat, és annak társadalmi vonatkozású jelenségei között. Társadalmi és ökológiai megközelítést integrálva a természet helyreállító szemlélete is sajátja az 1990-es évekbeli kiemelkedése óta.

Segal

Joseph Beus